

Monument voor de doden van Sint-Jans-Molenbeek

De omgeving van het monument

1) Hoe heet het plein waar het monument zich bevindt?

.....

2) Observeer het monument in zijn omgeving en kruis alles aan wat juist is.

☐ We kunnen het van ver zien.	☐ Het ligt een beetje verstopt.
☐ We kunnen er rond wandelen.	☐ Het staat tegen een muur.
☐ Het bevindt zich langs een drukke baan.	☐ Het staat op een plein.
☐ De ruimte er rond is mooi aangelegd.	☐ Het is omringd door gebouwen.
☐ Er staat een boom achter.	☐ Er staan gebouwen achter.

3) Achter het monument zien we gebouwen, maar ook de open hemel. Kleur de hemel op de foto hiernaast.

4) Kunnen we rustig pauzeren voor het monument? JA / NEE

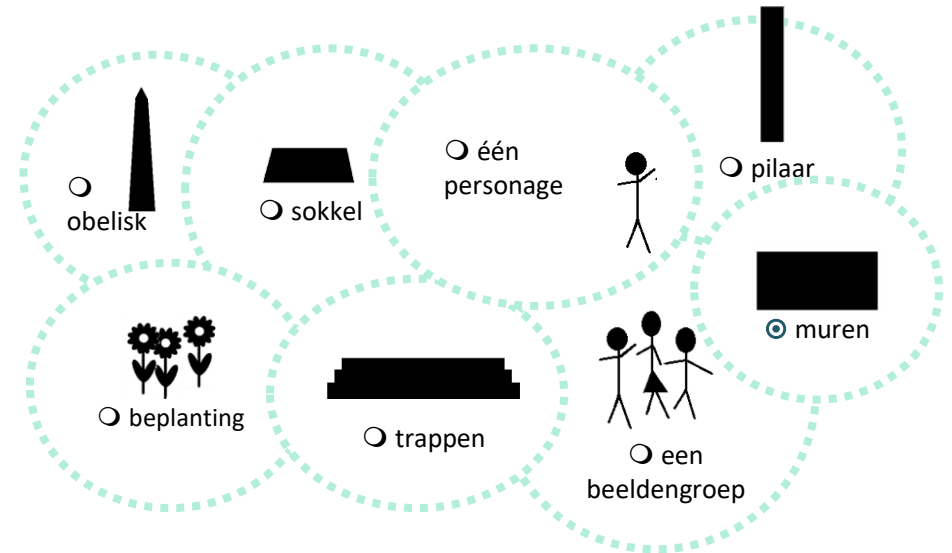
Waarom? .....

➡ Komt het monument volgens jou mooi tot zijn recht in deze omgeving?

JA / NEE

De vorm en samenstelling van het monument

1) Uit welke verschillende delen bestaat het monument? Kruis aan..

2) Welke vlakke geometrische vorm heeft het grondplan van het monument?

- een rechthoek   een vierkant   een driehoek

3) In welke ruimtelijke geometrische vorm past het hele monument?

- een piramide   een kubus   een balk

4) Kruis aan wat bij de vormgeving van dit monument past.

☐ De vorm nodigt uit om dichtbij te komen.	☐ Door de vorm kan je niet dichtbij komen.
☐ Het is samengesteld met rechte lijnen.	☐ Het is samengesteld met gebogen lijnen.
☐ Het is samengesteld uit opeen gestapelde geometrische vormen.	☐ Het is samengesteld uit soepele vormen.
☐ Het heeft enkel rechte hoeken.	☐ Het heeft hoeken in alle maten.
☐ Het bestaat uit verschillende bouwlagen.	☐ Het heeft maar één bouwlaag.
☐ Het is symmetrisch.	☐ Het is asymmetrisch.

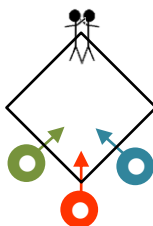

- 5) Hier heb je het grondplan van het monument. De gekleurde bollen zijn gezichtspunten (verschillende plaatsen van waaruit je het monument kan observeren). Wat zie je vanaf welk punt? Verbind elk punt met het juiste zinnetje.

Het monument in zijn geheel ●

Nederlandstalige opschriften en 1914 ●

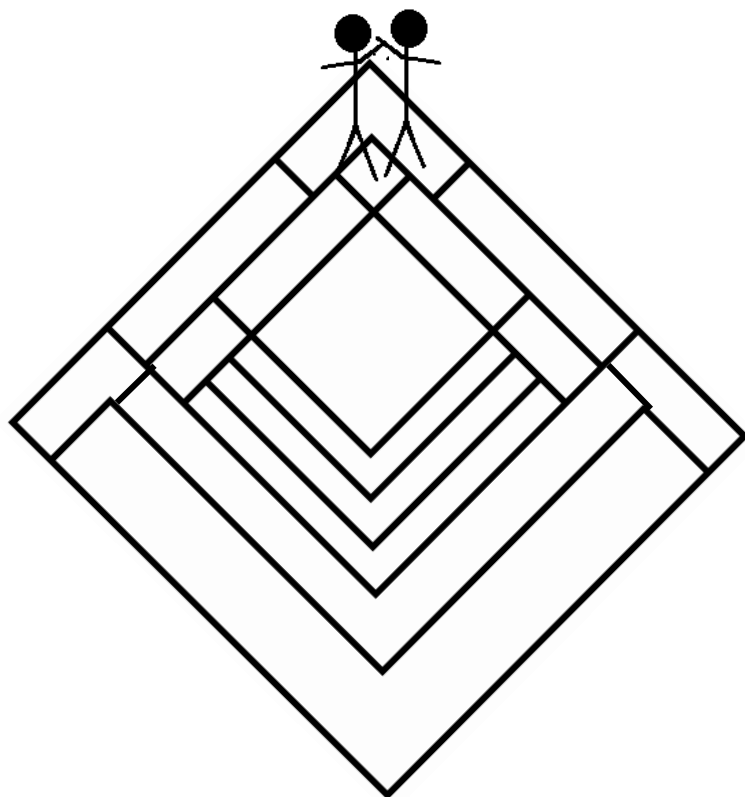
Franstalige opschriften en 1918 ●

- 6) Hieronder zie je een meer gedetailleerd grondplan. Elke vorm stelt een bouwlaag van het monument voor. Bij deze oefening begrijp je dat er hogere en lagere delen zijn aan het monument.

a) Geef aan elke laag een nummer. Nr. 1 is de hoogste.

b) Hoeveel lagen zijn er? 3 5 10

Een monument voor....

Lees de opschriften op het monument.

- 1) Wie heeft dit monument opgericht? .....
- 2) Voor wie is dit monument opgericht? .....
- 3) Wie zijn deze mensen? Neem een kijkje aan de achterkant van het monument.
  - de inwoners van Molenbeek
  - de soldaten van Molenbeek
  - de vrouwen van Molenbeek
  - de mannen van Molenbeek
- 4) Er staan datums op het monument. Over welke gebeurtenis gaat het?
  - de Franse Revolutie
  - de onafhankelijkheid van België
  - de Eerste Wereldoorlog
  - de Tweede Wereldoorlog

De centrale beeldengroep

Observeer de twee personages op de top van het monument.

Kijken zij in dezelfde richting?
▶ JA / NEE

Zijn ze op dezelfde manier gekleed?
▶ JA / NEE

Hebben zij eenzelfde houding?
▶ JA / NEE

Leunen ze op hetzelfde voorwerp?
▶ JA / NEE

Drukt hun gezicht veel gevoel uit?
▶ JA / NEE

Hebben de twee gezichten dezelfde uitdrukking?
▶ JA / NEE

Is het gezicht zo vormgegeven dat het naar iemand specifiek verwijst?
▶ JA / NEE

- De man links draagt...
  - een hemd, een vest en een broek
  - een uniform
  - ▶ Dit is dus een...
    - burger
    - soldaat
- De man rechts draagt...
  - een hemd, een vest en een broek
  - een uniform
  - Dit is dus een...
    - burger
    - soldaat
- Ze leunen allebei op een wapenschip. Wat staat erop geschreven?
  - ..... Wat wil dit zeggen ?
    - tegen het vaderland
    - voor het vaderland

➔ Zijn de twee personages gelijkwaardig weergegeven? JA / NEE

Symbolen gelinkt aan de natuur

- 1) Kruis hieronder de planten aan die je op het wapenschild terugvindt.
- 2) Verbind vervolgens deze symbolen met het juiste tekstje.

laurier

Van mijn vruchten maakt men opium, een drugs. Ik symboliseer de eeuwige slaap en dankzij mij vergeet je de dood.

palm

Ik ben het blad van een sterke boom. Ik symboliseer kracht en onoverwinnelijkheid.

papaver

Helden en martelaren dragen me in de hand als teken van eer en overwinning.

eik

Gewoonlijk draagt men mij als een kroon op het hoofd. Ik beeld de eer en de overwinning uit.

roos

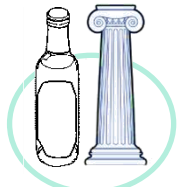
Ik ben een bloem die pure liefde en opoffering symboliseert.

De twee vrouwelijke personages

Op twee hoeken staan er vrouwelijke personages.

- 1) Verschillen ze van elkaar? JA / NEE
- 2) Kies één vrouwelijk personage uit en vergelijk haar gezicht met één van de twee mannen. Haar gezichtsuitdrukking is...
  - zachter
  - strenger
- 3) Zij draagt een vreemd kledingstuk. Observeer het onderste gedeelte. Waarop lijkt het?
  - een fles
  - een gecanneleerde zuil
- 4) Ze draagt een bloemenslinger. Welke bloemen zijn het?
  - rozen
  - tulpen

Tip

Wat symboliseren deze bloemen? Zoek je antwoord in de tekstjes hiernaast. ....

➔ Wie/wat zijn zij?

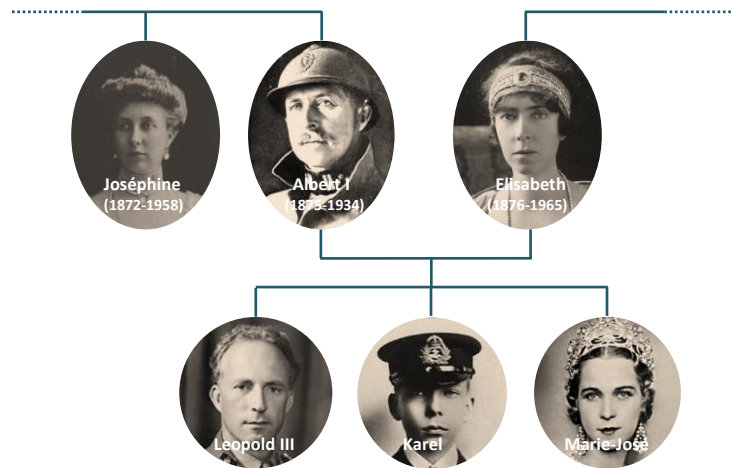
- Ze zijn jonge, Molenbeekse meisjes die tijdens de oorlog gestorven zijn.
- Ze zijn een allegorie: ze stellen een idee voor.

De oprichting van het monument

- 1) Zoek op het monument de ontbrekende informatie om onderstaande identiteitskaart te vervolledigen.

- Inhoudigingsdatum: .....
- Welke belangrijke persoon was aanwezig bij de inhuldiging?
.....
- Welke band heeft zij met koning Albert I die in die tijd koning was? Kijk hiervoor op onderstaande stamboom.
.....

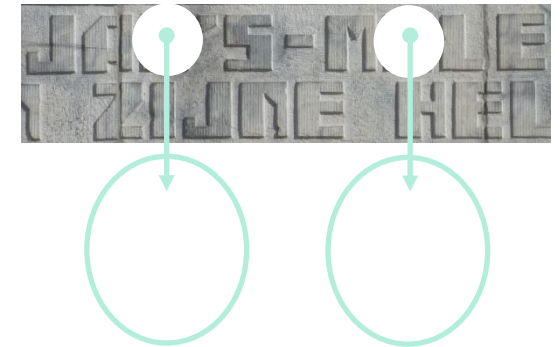

- 2) Op dezelfde plaats kan je onderstaande inscriptie terugvinden. Vul het ontbrekende woord in.

De stijl van het monument

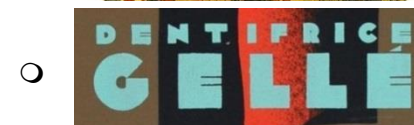
- 1) Zoek onderstaand opschrift en observeer de manier waarop de letters zijn gevormd.
- a) Teken in de cirkels onder het opschrift de letters die ontbreken. Respecteer hun vorm!

- b) In welke vorm past elke letter?
- een vierkant   een rechthoek   een cirkel   een driehoek
- c) In welke vorm past het hele opschrift?
- een vierkant   een rechthoek   een cirkel   een driehoek
- d) Kruis uit onderstaande voorstellen het lettertype aan dat het meest lijkt op het opschrift.

art nouveau, begin 20ste eeuw

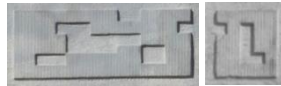
art deco, jaren 1920-1930

Jaren 1950

e) Zoek naar deze details.

Waarom, denk je, heeft men deze details die eigenlijk niets betekenen, bij het opschrift toegevoegd?

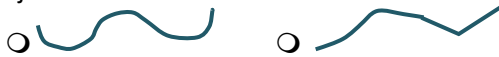

.....

2) Ook de beeldhouwwerken vertellen iets over de tijd waarin ze gemaakt zijn.

- Observeer de plooien in het hemd van de burger. Ze zijn eerder...

- Observeer de plooien in de jas van de soldaat. Ze zijn eerder...

soepel   geometrisch

Een herdenkingsplaat

1) Vind dit detail terug.

a) Welke datum vind je hier?

.....

b) Denk je dat deze plaat uit dezelfde tijd dateert als de rest van het monument? JA / NEE

Waarom? Geef minstens twee redenen.

1. ....

2. ....

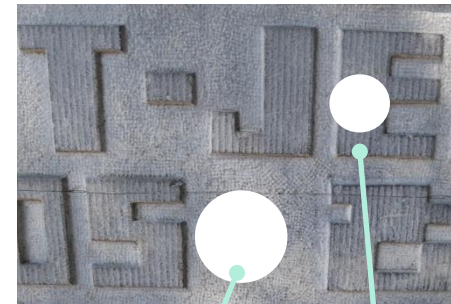
Techniek

1) De opschriften van het monument zijn uitgehouwen uit blauwe steen. De werktuigen van de steenhouwer hebben hun sporen achtergelaten op de oppervlakte.

- a) Zoek onderstaand detail.
- b) Teken de sporen die je terugvindt in de grote cirkels onder het detail.
- c) Verbind nu het juiste werktuig met één van je cirkels met getekende sporen.

de beitel

de bouchardeerhamer

